

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
41 (1999)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-23-0

BRNO 2000

9 9990385

150, —

PŘEHLED VÝZKUMŮ 41 (1999)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla, Ph.D.,
PhDr. Lubomír Šebela, CSc., RNDr. Vladimír Hašek, DrSc.,
Mgr. Richard Zatloukal, Miroslav Lukáš, Alice Del Maschio,
Dana Gregorová

Na titulním listě: Orlovice, okr. Vyškov. Letecký dokumentační snímek
zaniklého hradu.

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

© 2000 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

VÝSLEDKY LETECKÉHO SNÍMKOVÁNÍ NA MORAVĚ V LETECH 1998 - 1999

Miroslav Bálek, ÚAPP Brno

Letecké snímkování, prováděné Ústavem archeologické památkové péče Brno, plnilo v průběhu let 1998–1999 především dva základní úkoly. Za prvé je to letecká prospekce, která slouží k vyhledávání nových lokalit a jejich následné evidenci. Druhým, neméně důležitým úkolem je pořizování dokumentačních snímků nemovitých archeologických památek a známých nalezišť. Letecké snímky se plně osvědčily jako velmi názorná a přehledná dokumentace zachycující aktuální stav archeologických nemovitých památek. Proto byly také tyto fotografie v hojné míře využity při plnění projektu MK ČR „Pravěká a časně historická hradiska na Moravě“. Především byla takto zdokumentována hradiska, ale také zaniklé středověké nemovité památky na okresech Brno-město, Brno-venkov, Břeclav, Hodonín a Vyškov (obr. 1 a 2).

BLUČINA (okr. Brno-venkov)

„Spodní Kolberky“. Sídliště. Neolit – VK, doba laténská a římská. Letecká prospekce.

Dvojitá linie a velké množství bodových útvarů se projevují porostovými příznaky na poli mezi dálnicí D 2, silnicí Blučina - Měnin a řekou Litavou (na mapě ZM 1:10000 z roku 1995 je uvedena trať „Končiny“). V jižní a jihovýchodní části pole se obě linie stáčí do oblouku a po 260 m se příznak vytrácí. Jeho další průběh je pak patrný v krátkém úseku 70 m na protějším, severním okraji pole u řeky Litavy. Tato skutečnost dovoluje předpokládat, že linie tvoří uzavřený areál, vymezený dvěma paralelními žlaby (příkopy?), přibližně oválného půdorysu s možnými rozměry 350x250 m. Vnější linie je nepatrně silnější (šířka ca 2,0-2,5 m) a jsou na ní zřetelná na dvou místech přerušení (vstupy?). Vnitřní linie (šířka 1,0-1,5 m), která probíhá v přibližně konstantní vzdálenosti ca 10 m, je ovšem v těchto místech souvislá. Vzhledem k nerovnoměrné „čitelnosti“ příznaků nelze přerušení vnitřní linie vyloučit na jiném místě. Téměř dvě stovky bodových objektů různých půdorysů a velikostí je rozptýleno po celém poli. Uvnitř areálu ohraničeném dvojitou linií je jejich kumulace poněkud větší. Některé se nacházejí i v pruhu vymezeném liniemi. Archeologický výzkum proběhl na lokalitě již v letech 1959 a 1965, kdy zde byla prozkoumána část sídliště kultury

s vypíchanou keramikou, dále pak laténské objekty a chaty z doby římské (Peškař 1966). Letecká prospekce tedy výrazně přispěla k rozšíření dosavadních poznatků o tomto nalezišti a zároveň nastolila další otázky, týkající se datování a přesnějšího prostorového členění nově objeveného útvaru.

BORKOVANY (okr. Břeclav)

Jižně od trati „Padělký“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

V jihovýchodním okraji k.ú. na mírném protáhlém hřbetu, na severu obtékaném bezejmenným potokem a na jihu pak potokem Hunivkou, jsou zřetelné bodové útvary různé velikosti a tvaru, které lze považovat za narušené archeologické objekty.

BRNO (k. ú. Řečkovice, okr. Brno-město)

Severně od trati „Pod markrabstvím“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Bodové útvary různého tvaru, včetně pravidelných obdélných půdorysů, se půdními příznaky projevují na poli mírně skloněném k JV mezi lesem a polní cestou.

BRUMOVICE (okr. Břeclav)

„Odměrák“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Asi 200 m SV od okraje obce se rýsuje v obilí přibližně deset bodových útvarů. Podle tvaru se lze domnívat, že jde chaty a sídlištní jámy.

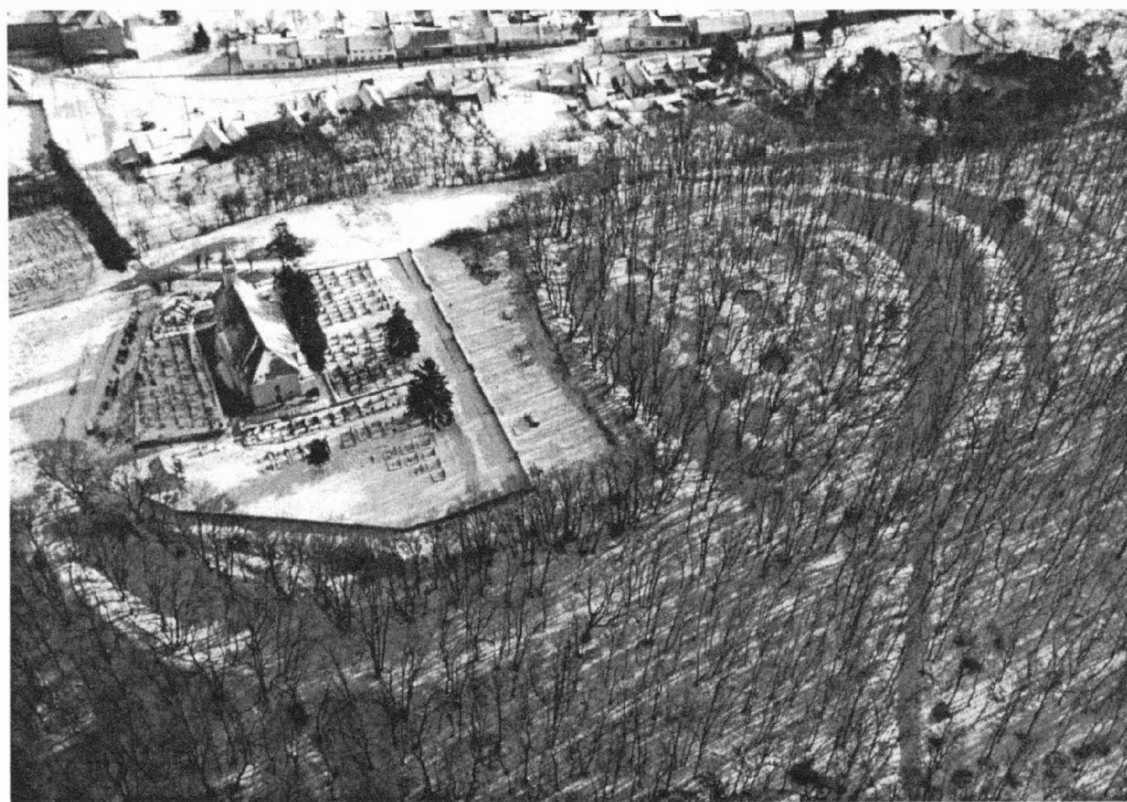
ČEBÍN (okr. Brno-venkov)

„Černé padělký“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Uskupení asi pěti tmavěji zbarvených nepravidelných útvarů různých velikostí se nachází na zoraném poli mezi železniční tratí Brno – Tišnov a lesem na SV. Jde o mírný svah exponovaný k JZ. Útvary lze interpretovat jako možné sídlištní jámy.

Obr. 1. Brno – Obřany okr. Brno – město. Letecký dokumentační snímek hradiska. An aerial view of the hillfort.

Obr. 2. Orlovice, okr. Vyškov. Letecký dokumentační snímek zaniklého hradu. An aerial view of a ruined castle.

Obr. 3. Kobylyí okr. Břeclav. Letecký snímek hradiska v trati „Vígrunty“. An aerial view of the fortification in the „Vígrunty“ tract.

Obr. 4. Strachotín okr. Břeclav. Letecký snímek bodových a kruhových porostových příznaků. An aerial view with spot and circular features.

ČEJČ (okr. Hodonín)

„Na kapánsku“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Několik desítek bodových útvarů různých tvarů a velikostí se projevuje odlišným zbarvením vegetace. Signalizují tak přítomnost sídlištních objektů.

„Čejčské úlehle“. Sídliště? Nedatováno. Letecká prospekce.

Sejm menších bodových objektů se rýsuje v porostu obilí – sídlištní jámy.

„Špidlák“. Opevněné sídliště - hradisko. Doba bronzová. Letecká prospekce.

Nové prvky fortifikačního systému byly zjištěny porostovými příznaky na hradisku v okolí kóty „Špidlák“, objeveném v roce 1990 leteckým průzkumem autorem příspěvku (Bálek - Hašek 1996, 10). Nově byl zjištěn průběh dalšího půlkruhového příkopu a paralelní palisádový žlábek, vše je pak propojeno do jednoho celku.

500 m Z od kóty 214 „Špidlák“. Pohřebiště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Více než šedesát přibližně stejně orientovaných (V-Z) obdélných útvarů se rýsuje v porostu obilí. Nachází se na protáhlém návrší, které probíhá směrem od SZ k JV a převyšuje okolní terén asi o 10 m. S největší pravděpodobností jde o pohřebiště s obdélnými hrobovými jámami s orientací V-Z, které jsou umístěny na nejvyšším místě hřbetu. Kromě toho na stejném poli, ale v jeho rovinaté části, probíhá asi 200 m dlouhý oblouk tvořený dvěma paralelními liniemi. Jejich rozstup je asi 8-10 m a šířka každé linie je ca 2 m. Na obou koncích vyběhají z pole a nelze tedy sledovat jejich další průběh. Tyto lineární příznaky evidentně nemají žádnou souvislost se zjištěným pohřebištěm a jejich interpretace zůstává otevřená.

DAMNICE (okr. Znojmo)

„Sady“, „Na Damnicku“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Několik desítek bodových objektů rozličných půdorysů se nachází zřejmě v místech zaniklého prameniště Litobratřického potoka. Dřívější koryto potoka se projevuje jako mírně tmavší zvlněná linie, která začíná v těsné blízkosti plochy s objekty a směřuje východně k současnému prameništi. Jde pravděpodobně o sídlištní areál,

jehož menší část se nachází také na severním okraji k.ú. Břežany v trati „Na Damnicku“.

HABROVANY (okr. Vyškov)

„Díly za dráhou“. Sídliště s kruhovým příkopem. Neolit - MMK, doba bronzová. Letecká prospekce. Povrchový sběr.

Půdními příznaky se rýsuje na pooraném poli uzavřený lineární útvar přibližně kruhového půdorysu o průměru 100 až 110 m. Šířka tmavěji zbarveného pruhu se pohybuje od 3 do 5 m. Celý útvar interpretujeme jako možný projev pravěkého příkopu (rondeloidu). Kromě tohoto útvaru je možné sledovat na rozsáhlé ploše (ca 10 ha) větší počet tmavěji zbarvených velkých bodových objektů. Dále je zde zřetelná, výrazně světlejší, neuzavřená linie a podél ní pak tmavší. Obě směřují k současnému korytu Habrovanského potoka. V terénu je v těchto místech mírná terénní vlna s depresí (dno je tmavší a horní okraj je světlejší). Zřejmě jde buď o zaniklou vodoteč, nebo o erozní rýhu. V průběhu povrchového sběru jsme z celé plochy získali nepočetný a nevýrazný soubor zlomků keramiky. Jeden střep lze přiřadit kultuře s MMK a ostatní pouze rámcově do doby bronzové. Lokalita se nachází v nadmořské výšce 310 m asi 400-700 m východně od kraje intravilánu obce a jižně od silnice Habrovany-Nemojany.

HAJANY (okr. Brno-venkov)

Východní okraj intravilánu. Sídliště. Doba laténská. Letecká prospekce.

Na východním okraji obce byl mezi silnicí ze Želešic a zástavbou na návrší, vybíhající od S k J, zjištěn dvojitý lineární neuzavřený útvar, který se projevuje půdními příznaky a následující rok také porostovými příznaky v obilí. Obě linie jsou pouze asi 0,8 m široké a respektují se. Jejich vzájemná vzdálenost se pohybuje v rozmezí od 7 do 4 m a lze je sledovat v délce ca 150 m po V svahu návrší od J k S a pak se obloukem zatáčí k Z přes hřbet. Po dalších asi 40 m se pak příznak vytrácí. Na vnitřní ploše areálu, vymezeném touto dvojitou linií, byly při hloubení rýhy plynovodního vedení porušeny sídlištní jámy z doby laténské (Bálek - Matějčková 1999). Tuto nálezovou situaci lze interpretovat jako opevnění nebo ohrazení sídliště dvěma řadami palisád.

HODĚJICE (okr. Vyškov)

„Přední díly za hřbitovem“. Sídliště. Doba bronzová - únětická k. Letecká prospekce. Povrchový sběr.

Na mírném návrší byly hlubokou orbou porušeny asi dvě desítky sídlištních objektů různé

velikosti a tvaru, které se projevovaly tmavším zbarvením. Povrchovým sběrem byl získán nepočtený soubor zlomků keramiky. Některé lze přiřadit únětické kultuře, ostatní pak jen rámcově do doby bronzové.

„Vrchní padělký“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Půdními příznaky se na poli 400 m V od okraje obce rýsují bodové objekty různé velikosti a tvaru. Jde o projev sídliště, v jehož blízkosti je patrně zaniklé koryto Křižanovického potoka.

HRUŠOVANY NAD JEVIŠOVKOU (okr. Znojmo)

„Za sokolovnou“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

V porostu obilí na ploše ca 2 ha jsou rozptýleny asi dvě desítky bodových útvarů, obdélného (ca 3x4 m) a kruhového půdorysu, které lze interpretovat jako zahloubené chaty a sídlištní jámy.

400 m SV od žel. stanice. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Skupina osmi bodových objektů obdélného a kruhového půdorysu se projevila v obilí tmavším zbarvením. Jde pravděpodobně o zahloubené chaty a sídlištní jámy.

CHUDČICE (okr. Brno-venkov)

„Černé hony“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Západně od silnice do Čebína na jižním svahu se po orbě projevuje tmavěji zbarvená oválná plocha o rozměrech asi 200x100 m. Tento jev lze interpretovat jako projev existence kulturní vrstvy. Dále pak 300 m na Z od obce a S nad Chudčickým potokem (v blízkosti vodárny) se na jižním svahu půdními příznaky rýsuje skupina tří nepravidelných útvarů. Může jít o projev větších sídlištních objektů (hliníky?).

IVANČICE (okr. Brno-venkov)

„Prostřední Špýry“. Sídliště? Nedatováno. Letecká prospekce.

Zdvojený kruhový lineární útvar o maximálním průměru asi 40 m se rýsoval v porostu obilí a nachází se ca 800 m SV od areálu ZD a 700 m V od silnice Ivančice – Neslovice. Může jít o projev dvojitého kruhového žlabu nebo menšího

příkopu. Tento útvar je asi totožný s pozorováním J. Kovárníka (1999a, 509, Ivančice IV).

IVANČICE (k. ú. Němčice, okr. Brno-venkov)

„Záhumenice“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Na levém břehu řeky Rokytné ca 700 m JV od okraje intravilánu je na poli asi patnáct bodových útvarů, projevujících se půdními příznaky. Jde patrně o narušené sídlištní objekty.

JÍŘICE U MIROSLAVI (okr. Znojmo)

„V sadech“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Asi 300 m od V okraje obce na poli mezi silnicí do Troskotovic a potokem Miroslavkou se půdními příznaky projevovaly útvary obdélného, kruhového a nepravidelného půdorysu, které lze interpretovat jako sídlištní objekty.

KLOBOUKY U BRNA (okr. Břeclav)

„U šibenice“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Jižně od křižovatky silnic Borkovany-Klobouky a Diváky-Vel. Hostěrádky se na svahu v nadm. výšce 280 m projevují půdními příznaky asi dvě desítky bodových útvarů.

KOBYLÍ (okr. Břeclav)

„Vígrunty“. Opevněné sídliště - hradisko. Pravěk. Letecká prospekce. Povrchový sběr.

Půdními příznaky na poli se rýsoval tmavěji zbarvený lineární útvar půlkruhového půdorysu o šířce asi 5-6 m a o průměru odhadovaném na 150-160 m. Lokalitu objevil v květnu M. Minařík při pracovním letu v místech zrušeného vinohradu v trati „Vígrunty“ v jihozápadní části k.ú. Kobylí v těsné blízkosti hranice bořetického katastru. Půlkruhový útvar je projevem příkopu pravěkého hradiska nacházejícího se v nadm. výšce 266-272 m na okraji dlouhého hřbetu vybíhajícího JV směrem z kóty 328 „Horní ochozy“ (obr. 3). Jde o strategickou polohu s velmi dobrým výhledem od jihozápadu (Pálavské vrchy), dále pak jižním směrem až po údolí Trkmanky na severovýchodě. Povrchovým sběrem bylo získáno několik nevýrazných zlomků keramiky, které lze datovat pouze rámcově do pravěku.

KOVALOVICE (okr. Brno-venkov)

„Díly“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Půdními příznaky se na pooraném poli rýsovaly útvary různé velikosti. Jde zřejmě o projev sídlištních objektů. Poloha je 200-400 m JZ od západního okraje intravilánu.

MEDLOV (okr. Brno-venkov)

Medlovský mlýn. Dvůr. Novověk. Letecká prospekce.

Půdorys zaniklého zemědělského dvora o rozměrech asi 50x60 m se zřetelně rýsoval ve vegetaci. Uvnitř areálu bylo po obvodu tři stran patrné i členění budov.

MĚNÍN (okr. Brno-venkov)

„Vinohrádky“. Opevněné sídliště. Doba bronzová - k. únětická. Letecká prospekce. Zjišťovací výzkum.

Přibližně oválný útvar o rozměrech 190x150 m se projevoval různě širokou tmavou linií (od 3 m až po 7-8 m), která obepíná protáhlé návrší V od obce a S od silnice do Žatčan (kóta 217). Průběh linie byl geodeticky zaměřen a na jižním svahu sondou ověřen. Zjištěný příkop je široký 3,0 m, má šikmé stěny a ploché dno v hloubce 0,9 m od současného povrchu. V jeho výplni se nacházely zlomky keramiky náležející únětické kultuře. Jde tedy o novou vyšinnou polohu opevněnou příkopem ze starší doby bronzové.

MILOTICE (okr. Hodonín)

„Kuchařovo“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Asi 800 m Z od okraje intravilánu, mezi silnicí do Dubňan a vodotečí „Zamazaná“, jsou ve vegetaci zřetelné bodové kruhové, obdélné a nepravidelné útvary, které lze interpretovat jako sídlištní jámy a chaty.

MORAVANY (okr. Brno-venkov)

„Zmoly“ a „Za hřbitovem“. Sídliště. Pohřebiště? Nedatováno. Letecká prospekce.

Půdními příznaky se projevují bodové útvary různé velikosti a půdorysů na poli nacházejícím se jižně od okraje obce. Kromě toho je v poloze „Za hřbitovem“ zřetelná v délce 80-100 m tmavěji zbarvená linie asi 2 m široká. Její průběh respektuje přibližně směr vrstevnic a lze ji interpretovat jako žlab případně příkop. Osamocený pravidelný obdélný tmavý útvar v blízkosti remízku pak může být projevem hrobové jámy.

MORAVSKÁ NOVÁ VES (okr. Břeclav)

„Padělky od vody“ až V okraj intravilánu. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Od jižního okraje Mikulčic až po začátek Moravské Nové Vsi je souvisle osídlena říční terasa. Podle porostových příznaků je celý prostor vyplněn různými tvary sídlištních objektů, půdorysů obdélných chat a také různě dlouhých liniových útvarů (žlábků a příkopy).

„Novoveské čtvrtě“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Na severovýchodním okraji k.ú. S od silnice do Mikulčic byly v porostu obilí patrné tři obdélné půdorysy (chaty) a dále řada osmi bodových příznaků kruhového půdorysu.

NĚMČIČKY (okr. Brno-venkov)

„Nad drubežárnou“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Asi dvě desítky bodových útvarů kruhového a nepravidelného půdorysu se rýsovaly v obilí na okraji terasy řeky Jihlavy 1 km V od okraje obce. Jde o typický projev sídlištních objektů.

NEVOJICE (okr. Vyškov)

„Strašník“. Hradisko. Doba halštatská. Letecká prospekce, povrchový sběr.

Na úzkém táhlém hřbetu vybíhajícím od JV směrem k SZ do údolí řeky Litavy, asi 200 m Z od okraje obce v nadmořské výšce 270 m, se v obilí rýsuje uzavřený lineární útvar trapézovitého půdorysu o rozměrech ca 110x50x30 m. Je tvořen asi 4 m širokou linií, kterou by bylo možné interpretovat jako zaniklý příkop. Na nejvyšší položené straně (odhadovaná délka 50 m) je uprostřed v šířce asi 5 m přerušeni (možný vstup?). Na SV straně se útvar přimyká k prudkému svahu, který je v současnosti upraven terasami. S ohledem na to, že uvedený objekt se nachází na strategicky výhodném místě, nelze vyloučit existenci sídliště opevněného příkopem. M. Čižmář a B. Mikulková získali při povrchovém sběru zlomky keramiky z doby halštatské.

OPATOVICE (okr. Brno-venkov)

„Malá trať“. Pohřebiště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Na okraji intravilánu obce se v porostu obilí rýsovaly dva kruhy, každý o poloměru asi 20 m. Byly tvořeny tmavěji zbarvenou ca 0,8-1,0 m

širokou linií a uvnitř nejsou patrné žádné objekty. Jde zřejmě o kruhové žlábků, které by mohly vymezovat pohřební mohyly.

OSLAVANY (okr. Brno-venkov)

„Na malých“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Pět větších objektů se tmavším zbarvením půdy projevuje na poli v blízkosti zaniklého zemníku (cihelny?) J od Oslavan a Z od silnice do Letkovic. Pravděpodobně může jít o pravěké hliníky.

OSTOPOVICE (okr. Brno-venkov)

„Padělky“. Sídliště. Neolit - LnK, MMK. Letecká prospekce. Povrchový sběr.

Na jihovýchodním okraji obce Z od silnice do Moravan se na k J a JV skloněném svahu rýsuje půdními příznaky velké množství různě velkých bodových objektů a jedna tmavě zbarvená linie probíhající v délce asi 300 m přibližně rovnoběžně se silnicí ve spodní části svahu. Povrchovým sběrem jsme získali zlomky keramiky, mazanici a ŠI náležející LnK a MMK. Interpretace liniového půdního příznaku (zda by mohlo jít o pravěký příkop, nebo o pozůstatek zaniklé polní cesty) není možná bez archeologického ověření.

OSTROVAČICE (okr. Brno-venkov)

„Louky“. Lineární útvar. Nedatováno. Letecká prospekce.

Neuzavřený lineární útvar v délce ca 350 m, široký 1,5-2,5 m probíhá v mírném oblouku přibližně ve směru S-J od jižního okraje intravilánu obce, východně od Říčanského potoka. Útvar se projevuje tmavším (sytějším) zbarvením půdy. Bez pozemního výzkumu nelze tento jev klasifikovat.

OTNICE (okr. Vyškov)

„Přední“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Na mírném návrší v nadmořské výšce 240 m nad Otnickým potokem bylo na poli orbou narušeno více než sto sídlištních objektů, projevujících se jako bodové útvary různé velikosti.

PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)

U křižovatky. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Půdorys obdélné stavby s kúlovou konstrukcí (asi 7x10 m) se rýsoval v porostu obilí

asi 150 m SV od silnice Pohoželice-Mikulov a 300 m od křižovatky Pasohlávky-Ivaň.

SV okraj k.ú. Sídliště, pohřebiště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Na poli západně od rybníka Vrkoč byly stejně jako již v 80. letech pozorovány na poli obdélné půdorysy chat a menší kruhové jámy. Asi 150 až 200 m západně od břehu byly zjištěny tři čtvercové útvary (6x6 příp. 4x4 m) tvořené linií – možný projev žlábků vymezujících hroby.

POHOŘELICE (okr. Břeclav)

„Velký Dvůr“. Pohřebiště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Velký počet menších bodových útvarů se nachází na obilném poli 600 m JV od Velkého Dvora. Okolo jedenácti z nich se rýsují kruhy tvořené linií o průměru od 3 do 7 m. Útvary lze interpretovat jako hroby s kruhovými žlábků (šířka žlábků v porostu obilí je v rozmezí 0,6-0,7 m).

„Mlýnské“. Pohřebiště. Nedatováno. Letecká prospekce.

V porostu obilí 200 m SV od Mariánského dvora, se rýsoval kruhový útvar tvořený linií o průměru 7,0 m s centrálně umístěným bodovým objektem, který interpretujeme jako hrob s kruhovým žlábkem.

POPICE (okr. Břeclav)

„Pisky“. Sídliště. Doba bronzová - KSP. Letecká prospekce. Povrchový sběr.

Velké množství bodových objektů různé velikosti je soustředěno v areálu vymezeném třemi pravouhlými liniemi (šířka asi 120 m a délku lze sledovat ca 180 m, pak se příznaky změnou porostu neprojevují).

PŘÍSNOTICE (okr. Brno-venkov)

„Ostuda“. Pohřebiště. Eneolit - KZP? Letecká prospekce.

V porostu obilí se zřetelně projevuje plocha rekultivovaná po těžbě písku. Za těžební hranou v neporušeném terénu se rýsoval kruh o průměru 5-6 m tvořený asi 0,6 m tmavěji zbarvenou linií. S největší pravděpodobností jde o kruhový žlábek. I když uvnitř není patrný žádný útvar, lze jej zřejmě považovat za hrob s kruhovým žlábkem. Ve vzdálenosti ca 30-50 m se podél hrany pískovny nachází ještě dvanáct přibližně stejných bodových

útvary, které by mohly být projevem hrobů. Protože z lokality stejného traťového názvu „Ostudy“ bylo při těžbě písku prokopáno pohřebiště KZP (poloha tehdejší pískovny není přesněji známa), není vyloučena možnost, že by mohlo jít o již dříve zkoumanou lokalitu.

REBEŠOVICE (okr. Brno-venkov)

„Louky“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

V prostoru mezi silnicí z Chrlic do Rebešovic a Ivanovického potoka se nachází na jeho terase v délce ca 300 m asi padesát bodových objektů obdélného, čtvercového, kruhového a nepravidelného půdorysu. Jde o projev sídlištních objektů (chaty, zásobní jámy atd.) porostovými příznaky.

SIVICE (okr. Brno-venkov)

„Sivické díly“. Sídliště. Doba bronzová, laténská a římská. Letecká prospekce. Povrchový sběr.

Sněhovými příznaky se na poli asi 300 m V od okraje obce Tvarožná a Z od polní cesty spojující státní silnici Brno-Vyškov se Sivicemi projevovale několik desítek bodových útvarů (pravoúhlých, kruhových či nepravidelných půdorysů). Objekty leží J od bezejmenného levobřežního přítoku potoka Rokytnice. P. Kos a J. Unger získali v uvedeném prostoru povrchovým sběrem keramiku z mladší doby bronzové a doby laténské a římské.

SMOLÍN (okr. Břeclav)

„Půllány“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Tři skupiny s 20 až 30 bodovými útvary kruhového nebo nepravidelného půdorysu maximální velikosti 2 m se rýsovaly v porostu obilí V od staré státní silnice Pohořelice-Brno. Zda jde o pravěké objekty nebo o recentní zásahy (drobná těžba písku?) musí určit pozemní průzkum.

STRACHOTÍN (okr. Břeclav)

„Na tálinkách“. Pohřebiště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Asi padesát menších bodových útvarů (hroby?) se porostovými příznaky projevuje na obilném poli. Kromě toho jsou na ploše zřetelné tři kruhové útvary tvořené linií o průměrech asi 22, 10 a 3 m. Jde pravděpodobně o projev kruhových žlábků. Bodové objekty jsou rozmístěny vně i uvnitř těchto žlábků a zřejmě je nerespektují (obr. 4).

SYROVICE (okr. Brno-venkov)

„Malé pole“. Sídliště. Neolit – VK, starší doba bronzová. Letecká prospekce. Povrchový sběr.

Vpravo od silnice Syrovice-Ořechov, na poli těsně za obcí, bylo hlubokou orbou narušeno velké množství sídlištních objektů různých půdorysů a velikostí. Povrchovým sběrem byl získán archeologický materiál (zlomky keramiky, zvířecí kosti, mazanice a ŠI). Keramiku lze přiřadit kultuře s vypíchanou keramikou a dále pouze rámcově do starší doby bronzové.

300 m SV od okraje obce. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Na terase bezejmenné vodoteče asi 200 m S od silnice ze Syrovic do Rajhradu byla zjištěna půdními příznaky skupina asi dvou desítek bodových útvarů, které mohou dokládat existenci sídlištních objektů.

ŠANOV (okr. Znojmo)

„U větrolamu“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Víc než dvě desítky bodových útvarů se rýsovalo v pruhu dlouhém asi 200 m ve směru V-Z na stejně orientované mírné terénní vlně v šířce ca 40 až 50 m. Jde zřejmě o projev sídlištních objektů.

ŠARATICE (okr. Vyškov)

„Padělky za kopečkem“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Na východním okraji obce v prostoru silnice do Milešovic a v zahrádkách posledních domů se rýsují bodové útvary pravidelného obdélného půdorysu (chaty).

TETČICE (okr. Brno-venkov)

„Záhumenice“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Na ploše 300x150 m na poli v těsné blízkosti JZ okraje intravilánu se půdními příznaky projevují pravděpodobně sídlištní objekty různé velikosti a tvaru.

VACENOVICE (okr. Hodonín)

„Čertobrd“ až Z okraj k.ú. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Pravidelné obdélné útvary tvořené linií (ca 3x4 m) některé i větší (12x3 m) a příčně členěné jsou zřejmě dokladem pozůstatků domů (středověk-

novověk?). V menším rozsahu byly tyto projevy sledovány již v r. 1990.

„Rúdník“. Sídliště. Doba římská. Letecká prospekce. Povrchový sběr.

Uskupení několika desítek bodových útvarů na levém břehu Ratíškovického potoka a druhé ve vzdálenosti ca 300 m směrem k Ratíškovicím se rýsovalo v porostu obilí. Na lokalitu upozornil M. Hložek, který zde rovněž prováděl povrchový sběr.

VÁŽANY NAD LITAVOU (okr. Vyškov)

„Zahrádky“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

V soutoku Kobeřického potoka s Litavou jsou v nadm. výšce 210 m zřetelné tmavší bodové útvary signalizující půdními příznaky sídlištní objekty.

VEVERSKÁ BÍTYŠKA (okr. Brno-venkov)

„Slíny“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Skupina několika bodových objektů se v půdě projevuje tmavším zbarvením. Může jít o orbou narušené sídlištní jámy. Jde o JV svah ležící J od bezejmenné vodoteče – v blízkosti lesíka označeného v mapě ZM 10 jako „Hájek“.

VEVERSKÉ KNÍNICE (okr. Brno-venkov)

„Dlouhé díly“. Sídliště. Neolit, mladší a pozdní doba bronzová, latén. Letecká prospekce.

Velký počet bodových objektů různého tvaru a velikosti se táhne v délce více než 400 m na návrší a na J až JV svahu nad potokem Veverkou. Pozemní průzkum doplněný povrchovým sběrem zde v letech 1993-94 provedl J. Doležel (1997, 124).

VLASATICE (okr. Břeclav)

„U Pohořelické silnice“. Sídliště. Nedatováno. Letecká prospekce.

Na poli mezi Olbramovickým potokem a silnicí do Pohořelic asi 300 m od křižovatky se

projevují půdními příznaky bodové i lineární neuzavřené útvary. Tyto objekty by mohly být projevem sídlištních aktivit.

ZAJEČÍ (okr. Břeclav)

„U kamenné cesty“. Komunikace. Sídliště? Nedatováno. Letecká prospekce.

Přesnější lokalizace je na mapě na rozhraní k.ú. Nové Mlýny a Zaječí. Dvojilá paralelní linie se zatáčí do pravého úhlu – možný projev cesty a případných odvodňovacích příkopů po obou jejích stranách. V mapě ZM 1:10 000 jsou znázorněny jako dvě rovnoběžné dočasné vodoteče, na které dále navazuje lineární deprese (hnědé šrafování). J. Kovárník (1999b, 407, tab. 6:2) uvádí tuto lokalitu jako Nové Mlýny II. Rovněž je zde patrná skupina pěti bodových obdélných půdorysů (chaty?).

Literatura

- Bálek, M. - Hašek, V. 1996: Přínos letecké a geofyzikální prospekce pro poznání nových výšinných opevněných sídlišť na jižní Moravě, JM 32 sv.35, 7-26.
- Bálek, M. - Matějčková, A. 1999: Hajany, PV 40 (1997-1998), 257.
- Doležel, J. 1997: Veverské Knínice, PV 1993-1994, 124-125.
- Kovárník, J. 1999a: Výsledky letecké archeologie na Moravě v r. 1995, PV 39 (1995-1996), 505-516.
- Kovárník, J. 1999b: 15 let letecké archeologie na Moravě (a v bývalém Československu) 1983-1998, PV 40 (1997-1998), 406-419.
- Peškař, I. 1966: Výzkum na sídlišti v trati „Spodní Kolberky“ u Blučiny, PV 1965, 50-53.

Resumé:

This article presents new results obtained by aerial photography in Moravia.